

No. of Printed Pages : 9 **MJM-030/MDC-006**

**MASTER OF ARTS IN JOURNALISM
AND MASS COMMUNICATION/
MASTER OF ARTS IN
DEVELOPMENT JOURNALISM
(MAJMC/MADJ)**

Term-End Examination

June, 2025

**MJM-030/MDC-006 : MEDIA AND
COMMUNICATION THEORIES**

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 100

Weightage : 70%

Note : (i) *Attempt any five questions.*

(ii) *All questions carry equal marks.*

C-2317/MJM-030/MDC-006

P. T. O.

1. Analyse the role of Cultural Studies in media analysis. How does it help in understanding the representation of different cultures in media ?
2. Explain the concept of Media Convergence. How has it transformed traditional media industries ? Provide examples.
3. Discuss the role of New Media in the democratisation of information. How has it impacted traditional journalism ?
4. Evaluate the Dependency Theory in the context of global media systems. How does it explain the relationship between developed and developing countries ?
5. Explain the concept of Media Framing. How does framing influence public opinion on social and political issues ? Provide examples.
6. Discuss the role of Gatekeeping in media. How has the concept evolved with the advent of digital media ?

7. Explain the concept of Globalisation in media. How has it influenced the creation and dissemination of media content worldwide ?
8. Write short notes on any *four* of the following :
- (a) Diffusion of Innovations
 - (b) Audience Theories
 - (c) Media Imperialism
 - (d) Cultural Hegemony
 - (e) Reception Theory
 - (f) Social Responsibility Theory
 - (g) Post-modernism in Media
 - (h) Citizen Journalism

MJM-030/MDC-006

पत्रकारिता और जनसंचार में स्नातकोत्तर
उपाधि/विकास पत्रकारिता में स्नातकोत्तर उपाधि
(एम. ए. जे. एम. सी./एम. ए. डी. जे.)

सत्रांत परीक्षा

जून, 2025

एम.जे.एम.-030/एम.डी.सी.-006 : मीडिया और संचार
सिद्धांत

समय : 3 घण्टे

अधिकतम अंक : 100

भारिता : 70%

नोट : (i) किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

(ii) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1. मीडिया विश्लेषण में सांस्कृतिक अध्ययन की भूमिका का विश्लेषण कीजिए। यह मीडिया में विभिन्न संस्कृतियों के प्रतिनिधित्व को समझने में कैसे मदद करता है?

2. मीडिया कन्वर्जेंस की अवधारणा की व्याख्या कीजिए। इसने पारंपरिक मीडिया उद्योगों को कैसे बदल दिया है? उदाहरण सहित समझाइए।
3. सूचना के लोकतंत्रीकरण में न्यू मीडिया की भूमिका पर चर्चा कीजिए। इसने पारंपरिक पत्रकारिता को कैसे प्रभावित किया है?
4. वैश्विक मीडिया प्रणालियों के संदर्भ में निर्भरता सिद्धांत का मूल्यांकन कीजिए। यह विकसित और विकासशील देशों के बीच संबंधों की व्याख्या कैसे करता है?
5. मीडिया फ्रेमिंग की अवधारणा की व्याख्या कीजिए। फ्रेमिंग सामाजिक और राजनीतिक मुद्दों पर जनता की राय को कैसे प्रभावित करती है? उदाहरण सहित समझाइए।
6. मीडिया में गेटकीपिंग की भूमिका पर चर्चा कीजिए। डिजिटल मीडिया के आगमन के साथ यह अवधारणा कैसे विकसित हुई है?
7. मीडिया में वैश्वीकरण की अवधारणा की व्याख्या कीजिए। इसने दुनियाभर में मीडिया सामग्री के निर्माण और प्रसार को कैसे प्रभावित किया है?

8. निम्नलिखित में से किन्हीं चार पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखिए :

- (क) नवाचारों का प्रसार
- (ख) दर्शक सिद्धांत (ऑडियंस थ्योरी)
- (ग) मीडिया साम्राज्यवाद (मीडिया इंपीरियलिज्म)
- (घ) सांस्कृतिक आधिपत्य (कल्चरल हेजेमनी)
- (ङ) रिसेप्शन थ्योरी
- (च) सामाजिक उत्तरदायित्व सिद्धांत
- (छ) मीडिया में उत्तर-आधुनिकतावाद
- (ज) नागरिक पत्रकारिता

MJM-030/MDC-006

**M.A. IN JOURNALISM AND MASS
COMMUNICATION/ M.A. IN
DEVELOPMENT JOURNALISM
(MAJMC/MADJ)**

Term-End Examination

June, 2025

**MJM-030/MDC-006: MEDIA AND COMMUNICATION
THEORIES**

Time : 3 Hours

Maximum Marks : 100

MJM-030/MDC-006

இதழியல் மற்றும் மக்கள் தொடர்பில் முதுகலை
பட்டம் / மேம்பாட்டு இதழியல் துறையில்
முதுகலைப் பட்டம்(MAJMC/MADJ)

கால-முடிவு தேர்வு

ஜூன் - 2025

**MDC-006 / MJM-030: ஊடகம் மற்றும் தகவல் தொடர்பு
கோட்பாடுகள்**

நேரம் : 3 மணி

உயர்ந்தபட்ச மதிப்பெண்கள் : 100

குறிப்பு : ஏதேனும் ஐந்து கேள்விகளுக்கு பதிலளிக்கவும். அனைத்து
வினாக்களுக்கும் சமமான மதிப்பெண்கள் உள்ளது.

1. ஊடக பகுப்பாய்வில் கலாச்சார ஆய்வுகளின் பங்கை பகுப்பாய்வு
செய்யுங்கள். ஊடகங்களில் பல்வேறு கலாச்சாரங்களின்
பிரதிநிதித்துவத்தைப் புரிந்து கொள்ள இது எவ்வாறு உதவுகிறது.

P. T. O.

2. ஊடக ஒருங்கிணைப்பு என்ற கருத்தை விளக்குங்கள். பாரம்பரிய ஊடகத் தொழில்களை அது எவ்வாறு மாற்றியுள்ளது? எடுத்துக்காட்டுகளை வழங்கவும்.
3. தகவல்களின் ஜனநாயகமாக்கலில் புதிய ஊடகங்களின் பங்கைப்பற்றி விவாதிக்கவும். பாரம்பரிய இதழியலை அது எவ்வாறு பாதித்தது?
4. உலகளாவிய ஊடக அமைப்புக்களின் சூழலில் சார்புக் கோட்பாட்டை மதிப்பிடுங்கள். வளர்ந்த மற்றும் வளரும் நாடுகளுக்கு இடையிலான உறவை இது எவ்வாறு விளக்குகிறது?
5. மீடியா ஒப்பீரேமிங் கருத்தை விளக்குங்கள். சமூக மற்றும் அரசியல் பிரச்சினைகளில் பொதுமக்களின் கருத்தை கட்டமைப்பது எவ்வாறு பாதிக்கிறது? எடுத்துக்காட்டுக்களை வழங்கவும்.
6. ஊடகங்களில் கேட் கீப்பிங்கின் பங்கைப் பற்றி விவாதிக்கவும். டிஜிட்டல் மீடியாவின் வருகையுடன் கேட் கீப்பிங் கருத்து எவ்வாறு உருவானது?
7. ஊடகங்களில் உலகமயமாக்கல் பற்றிய கருத்தை விளக்குங்கள். உலகம் முழுவதும் ஊடக உள்ளடக்கத்தை உருவாக்குதல் மற்றும் பரப்புவதில் இது எவ்வாறு தாக்கத்தை ஏற்படுத்தியது?

8. பின்வருவனவற்றில் ஏதேனும் நான்கில் (ஒவ்வொன்றும் 5 மதிப்பெண்கள்) சிறு குறிப்புக்களை எழுத்தவும்.
- புதுமைகளின் பரவல்
 - பார்வையாளர்களின் கோட்பாடுகள்
 - ஊடக ஏகாதிபத்தியம்
 - கலச்சார மேலாதிக்கம்
 - வரவேற்பு கோட்பாடு
 - சமூகப் பொறுப்புக் கோட்பாடு
 - ஊடகத்தில் பின்நவீனத்துவம்
 - சிட்டிசன் ஜர்னலிசம்

X X X X X